

geen verlof om zich van boord te verwijderen, zelfs niet in dienst, genieten slechts de halve soldij en worden bij voorkeur gebezigd tot het verrigten van het vuilste werk aan boord.

Indien in klasse verminderde schepelingen bij eene strafklasse worden geplaatst, telt de tijd, welken zij lij de strafklasse doorbrengen, niet mede voor den tijd hunner terugstelling.

Art. 11.

Aan het hoofd van het Departement van Marine wordt de bevoegdheid toegekend om schepelingen, die door herlaald wangedrag blijken ongevoelig te zijn voor disciplinaire straffen, hier te lande met een briefje van ontslag of een bijzonder gemerkt paspoort uit de dienst weg te zenden.

Lasten en bevelen, dat deze in het *Staatsblad* zal worden geplaatst, en dat alle ministeriele departementen, autoriteiten, collegien en ambtenaren, wien zulks aangaat, aan de nauwkeurige uitvoering de hand zullen houden.

De Minister van Justitie,

De Minister van Marine,

[201. 5.]

MEMORIE VAN TOELICHTING.

§ 1. De afschaffing der lijfstraffen, als disciplinaire straffen voor de zeemagt, het hoofddoel dezer wetsvoordragt, behoort gepaard te gaan met eene geheele herziening van het disciplinaire strafstelsel. De overwegende plaats, welke die straffen onder de straffen voor de mindere schepelingen *innemen*, de noodzakelijkheid om haar door andere te vervangen en deze in verband te brengen met de overige straffen, nopen reeds tot zoodanige geheele herziening. Maar bovendien zijn de straffen, bij het Reglement van krijgstucht tegen dek- en onderofficieren bedreigd, reeds bij de wet van 28 Junij 1854 (*Staatsblad* n°. 96) door andere vervangen en is het wenschelijk niet alleen deze in verband te brengen met de straffen tegen de mindere schepelingen bedreigd, maar ook in het algemeen al de disciplinaire straffen, die in het Reglement van krijgstucht niet of zeer onvolledig omschreven zijn, nader te omschrijven. Het is dus verkieslijk het geheele onderwerp, dat anders in drie verschillende wetten zou geregeld zijn, bij eene zelfde wet te regelen.

§ 2. *Straffen voor officieren.* Het Reglement van krijgstucht spreekt alleen van hutarrest met of zonder access, met of zonder waarneming van dienst.

Vermits de toepassing der disciplinaire bepalingen ook noodig zou kunnen zijn ten opzichte van officieren, die niet aan boord van een vaartuig geplaatst zijn, behoort ook hutarrest te kunnen worden opgelegd. Eene nadere omschrijving dezer straf, die reeds door den naam wordt gegeven, is onnoodig. Nevens die straf is echter ook de berisping opgenomen, eene straf bij de Duitse en Amerikaanse marine gebruikelijk, en welke haar klem ontleent niet slechts aan het feit zelf der berisping, maar ook aan de blijvende vermelding op het conduite-register. Voor ligte overtredingen is zij voldoende, en verkieslijk boven het hutarrest, dat door de bijzondere inrigting der schepen dikwijls weinig aan het doel beantwoordt, en altijd min of meer afbreuk doet aan het prestige van den gestraften meerdere tegenover zijne minderen.

§ 3. *Straffen voor dek- en onderofficieren.* Deze straffen bestaan thans, ingevolge de wet van 1854, in degradatie voor een bepaalden of onbepaalden tijd, met of zonder arrest, en in arrest met of zonder waarneming van dienst. Van welken aard en duur dit arrest kan zijn, is niet omschreven. De degradatie is behouden maar beperkt tot die voor een onbepaalden tijd, terwijl de gedegradeerde niet in zijn rang wordt hersteld en alleen op nieuw voor bevordering kan in aanmerking komen. De degradatie toch moet eene zware straf zijn, die alleen moet worden

opgelegd als de gestrafte geacht kan worden zich zijn rang onwaardig te hebben gemaakt. Hij moet alleen hersteld worden als hij zich dien rang weder waardig heeft gemaakt. Evenmin is het wenschelijk een gedegradeerde met oversprinking van alle tusschenliggende rangen dadelijk weder in zijn ouden rang te herstellen. De degradatie voor een bepaalden tijd is alzoo niet behouden. Ten einde eene te spoedige bevordering, welke bij verandering in den persoon van den kommandant door den nieuwen kommandant, met de antecedenten minder nauwkeurig bekend, zou kunnen voorkomen, te beletten, is een *minimum* van duur vastgesteld.

Ook de straf van arrest is behouden en beter omschreven. Het ontwerp onderscheidt drie soorten: *scheepsarrest*, *hut-arrest* en *provoostarrest*, allen beperkt tot een duur van 14 dagen. Nevens het *scheepsarrest*, hetwelk op schepen die in volle zee zijn geene beteekenis zou hebben, is echter ook opgenomen de straf van strafdienst met of zonder inhouding van de halve soldij, welke haar kan vervangen. Eindelijk is, op het voetspoor der Duitse wetgeving, ook de formele berisping als eene zeer geschikte straf voor ligte overtredingen van onderofficieren aangenomen.

§ 4. *Straffen voor mindere schepelingen.* De thans bestaande straffen zijn slagen, sluiting in de boeijen op den gewonen scheepskost of op water en brood, schaften aan bak n°. nul en het vuilste werk aan boord doen en vermindering in klasse. De laatste straf is behouden, maar daarnevens aangenomen plaatsing in eene strafklasse voor hen, die in klasse niet meer kunnen verminderd worden. Voorts is nevens deze straffen de straf van *scheepsarrest*, *strafdienst* en *provoostarrest*.

Deze straffen zijn tot een duur van 14 dagen beperkt, maar kunnen, even als ook voor de onderofficieren het geval is, door verschillende verzwaringen zoodanig verscherpt worden, dat zij eene zware disciplinaire straf kan worden en terens voldoende gradaties oplevert om met de overige straffen in alle opzichten voldoende te zijn tot handhaving van de orde en tucht. Die verzwaringen zijn te meer noodzakelijk, omdat de omstandigheden niet altijd uitvoering op dezelfde wijze veroorloven. Voor het *provoostarrest* is wel als regel aangenomen uitvoering aan den wal en in eenzame opsluiting, even als voor de militaire detentie door den regter opgelegd, maar in vele gevallen zal die wijze van uitvoering onmogelijk zijn. Op vele schepen is zelfs geene *provoostkamer* en geene gelegenheid eene *provoostkamer* of eene geschikte plaats tot opsluiting aan te wijzen. In dat geval is het arrest alleen uit te voeren door sluiting in de boeijen. Daarbij is echter het kromsluiten uitdrukkelijk verboden. Deze wijze van sluiting mag niet gehandhaafd blijven, omdat zij evenzeer als de slagen in werkelijkheid eene lijfstraf is. Werden de slagen alleen afgeschaff, dan zou waarschijnlijk in nog ruimere mate dan thans van de kromsluiting worden gebruik gemaakt, en het doel met de afschaffing der slagen beoogd grootendeels gemist worden. Het *provoostarrest* door enkele sluiting in de boeijen zou dus geene zware straf zijn, maar wordt het door de aangenomen verzwaringen.

Als verzwaringen zijn hoofdzakelijk aangenomen inhouding van soldij en vermindering van kost, beide straffen waarvoor de schepelingen zeer gevoelig zijn. Vermits door het *provoostarrest* de gestrafte geheel aan de dienst onttrokken wordt, is daarbij inhouding der geheele soldij aangenomen. De vermindering van kost is voorts verschillend geregeld, naar mate de straf al of niet van dienst ontheft. In het laatste geval kan zij in ruimere mate worden toegepast dan in het eerste.

§ 5. Hoewel het wegzenden met een briefje van ontslag, bij art. 10 der wet van 28 Junij 1854 (*Staatsblad* n°. 96) ingevoerd, niet in strikten zin als eene disciplinaire straf is te beschouwen, is gezegd art. 10 in art. 11 van het ontwerp overgenomen. Daardoor kan nu die geheele wet vervallen, terwijl zij anders voor die eene bepaling zou blijven bestaan.

De Minister van Justitie,

VAN LYNDEN VAN SANDENBURG.

De Minister van Marine,

TAALMAN KIP.